

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

COVID-19

Technische briefing Tweede
Kamer 7 mei 2020

Jaap van Dissel

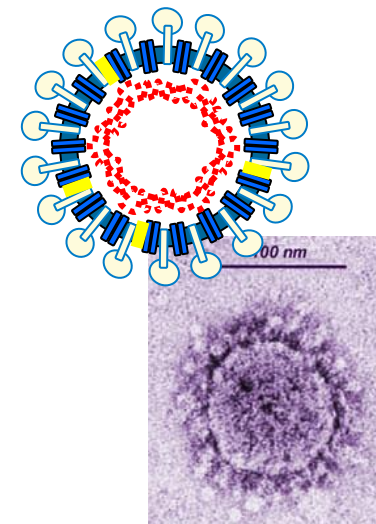
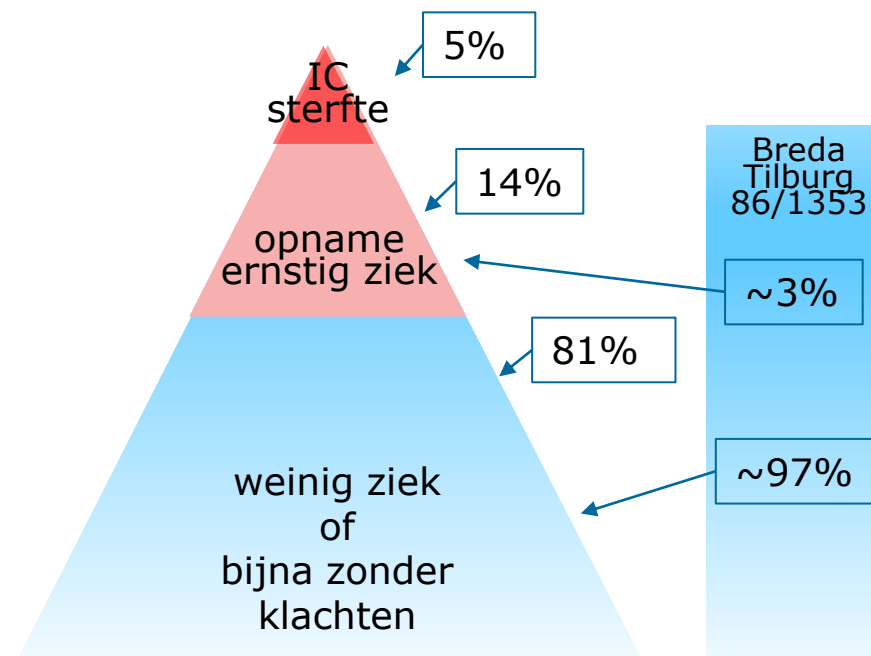

COVID-19 | overzicht

- > **Wat is het:**
 - novel Coronavirus-Infected Pneumonia
- > **De symptomen:**
 - incubatietijd: 6 dg (range 2-12 dg)
 - neusverkoudheid, hoesten en griepachtig ziektebeeld ± koorts
 - shocklong ('ARDS') - thrombose
- > **De oorzaak:**
 - nieuw Coronavirus (2019-nCoV)
- > **Hoe verspreidt het virus:**
 - druppel en contact; aërosol-genererende procedures op IC
 - verspreiding door pre-symptomatisch en symptomatisch contact
 - $R_0 \sim 2.3$; verdubbelingstijd $\sim 5-7$ dg; generatietijd $\sim 3-5$ dg

> Preventie en behandeling:

- handen wassen!!!
- hygiënische maatregelen gericht tegen contact- en druppelinfectie (~ 1.5 m)
- handalcohol | ziekenhuis: isolatie kamer, cohortering, oogbescherming

COVID-19 | NL

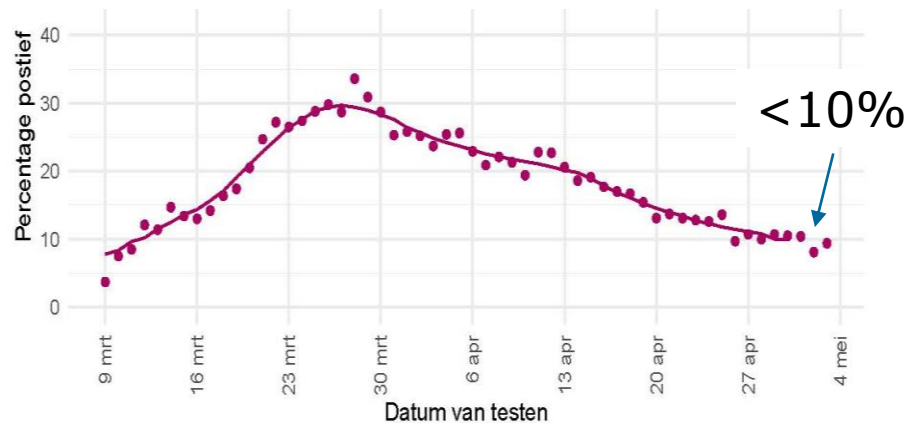
6 mei 2020 – monitoring

In **Osiris** 41.319 patiënten, waarvan

- > 11.153 (27%) opgenomen in het ziekenhuis, waarvan momenteel 577 op de IC-afdelingen
- > totaal aantal overleden patiënten 5.204

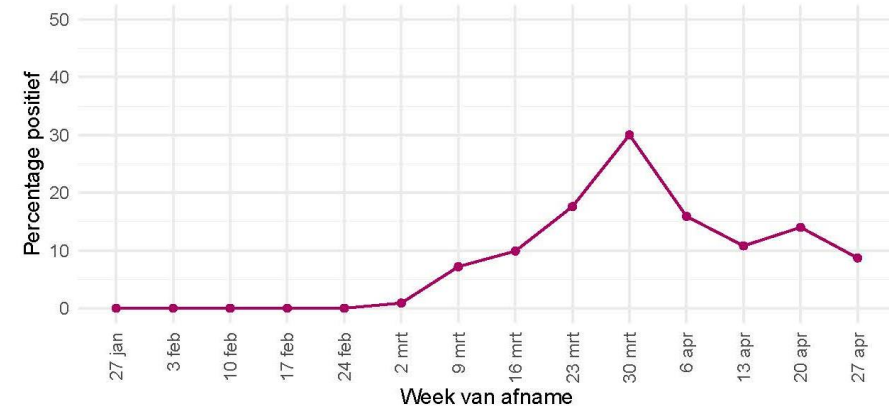
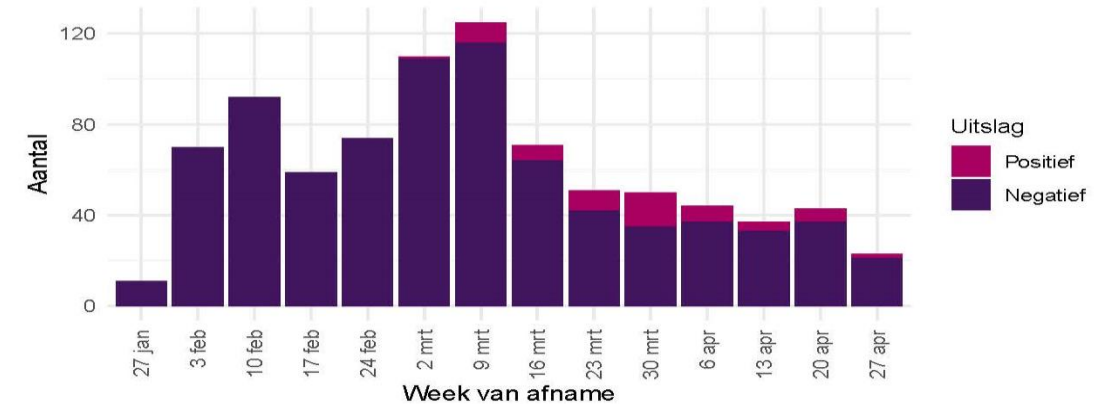
Virologische **dagstaten**:

- > 243.277 monsters waarvan 43.853 (18%) positief

NIVEL/RIVM **huisartsen peilstations**: sinds 4 februari: 863 patiënten getest waarvan 62 positief (7,2%)

patiënten met acute respiratoire infectie getest op SARSCoV-2

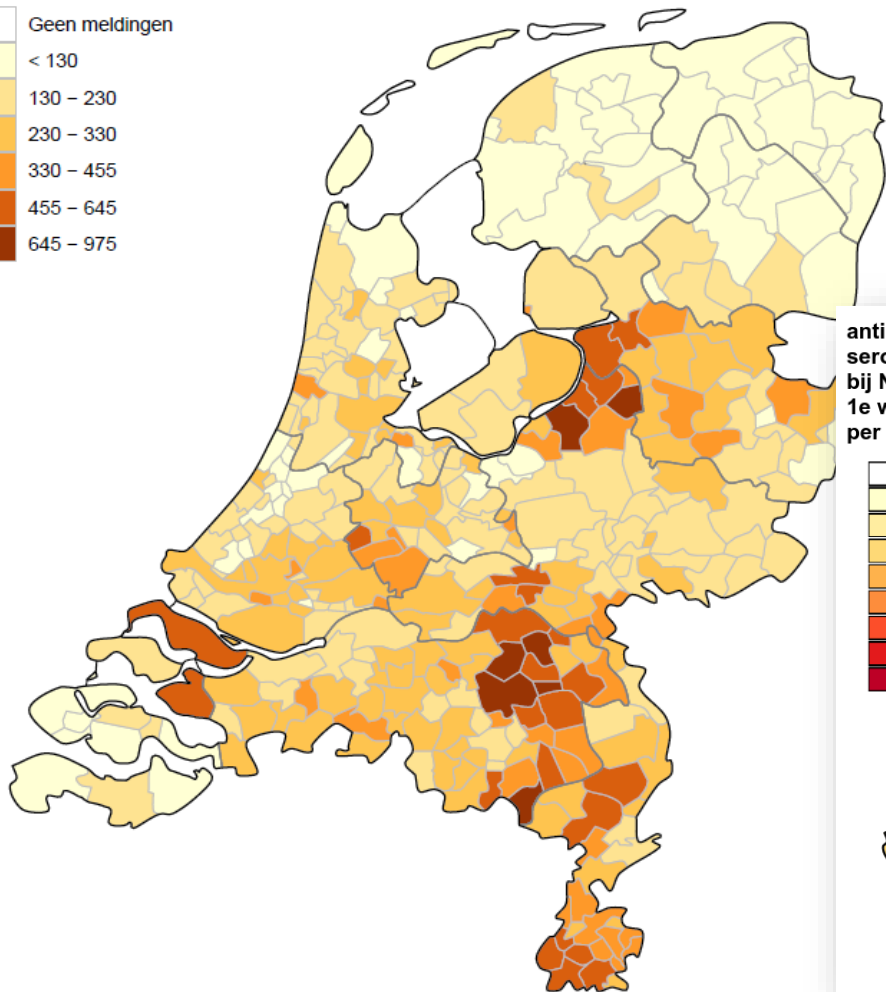
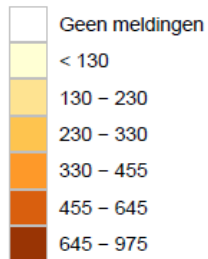
COVID-19 | NL

6 mei 2020 – spreiding over Nederland

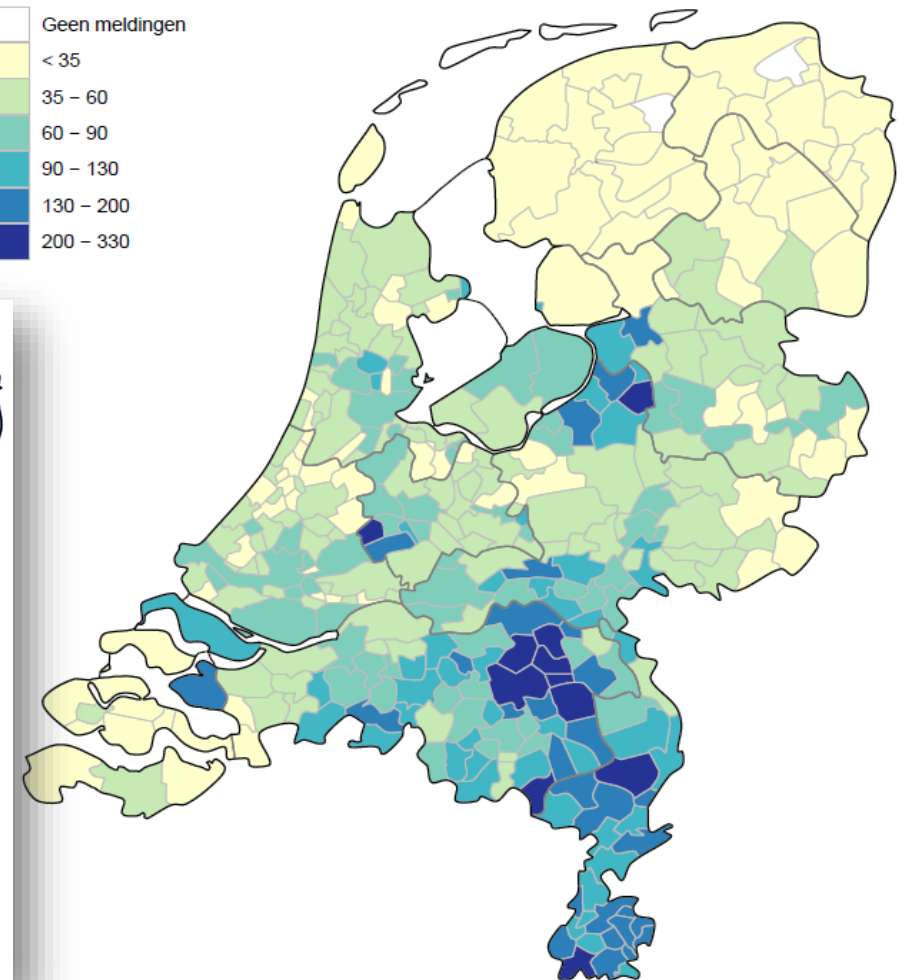
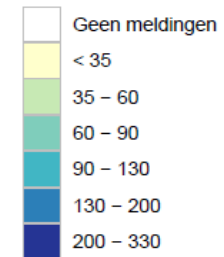
Gemelde patiënten

Aantal per 100.000 inwoners

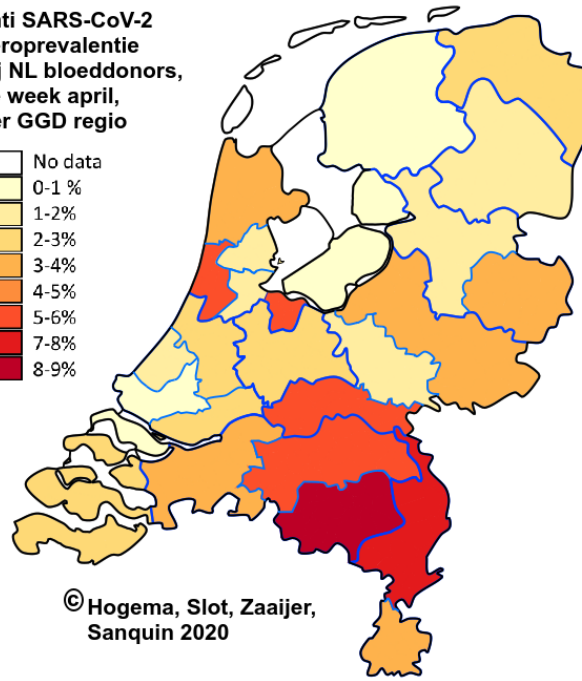
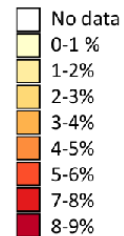
Opgenomen patiënten

Aantal per 100.000 inwoners

sero-positieve patiënten

anti SARS-CoV-2 seroprevalentie bij NL bloeddonors, 1e week april, per GGD regio

© Hogema, Slot, Zaaijer, Sanquin 2020

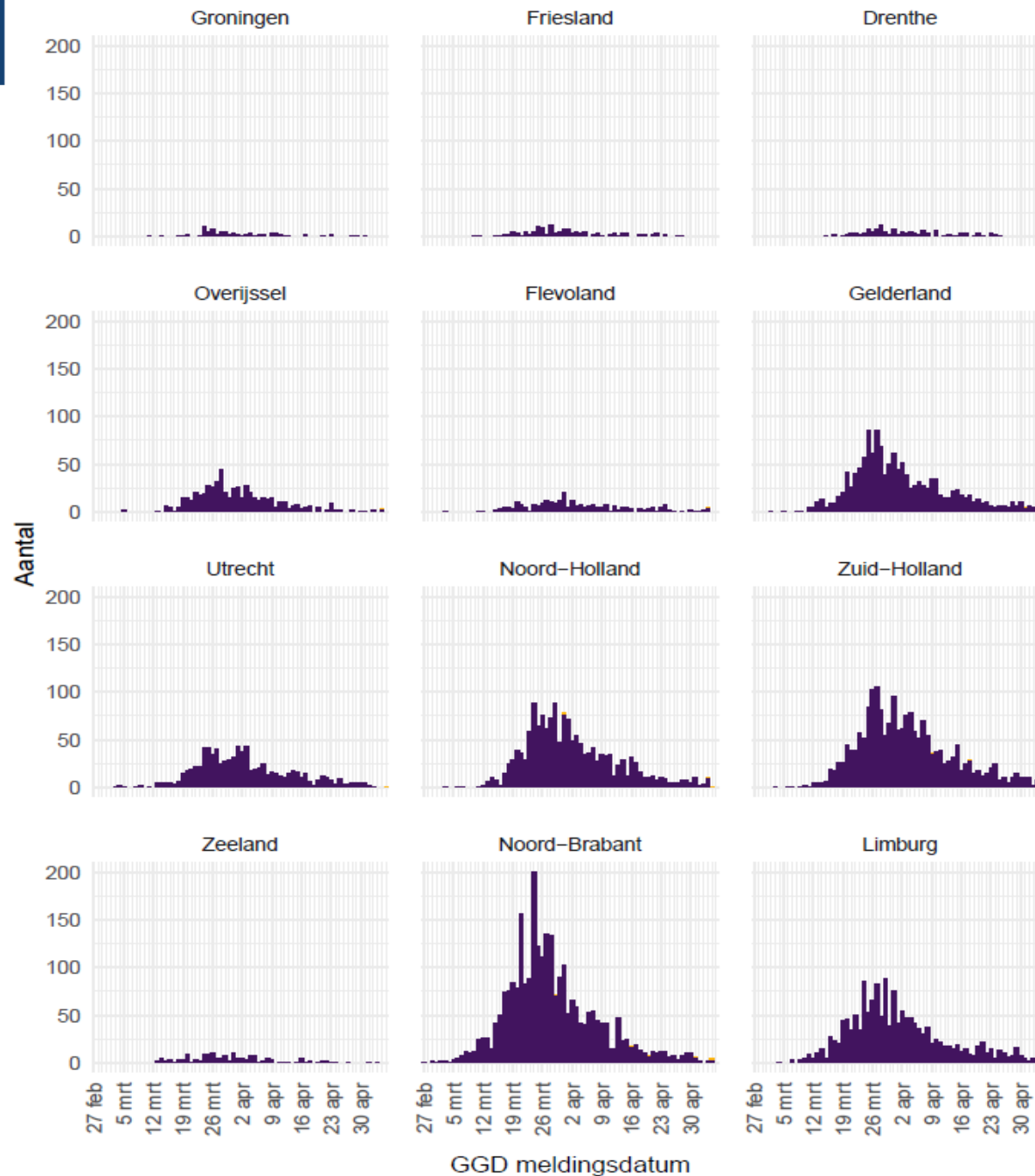
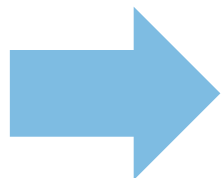
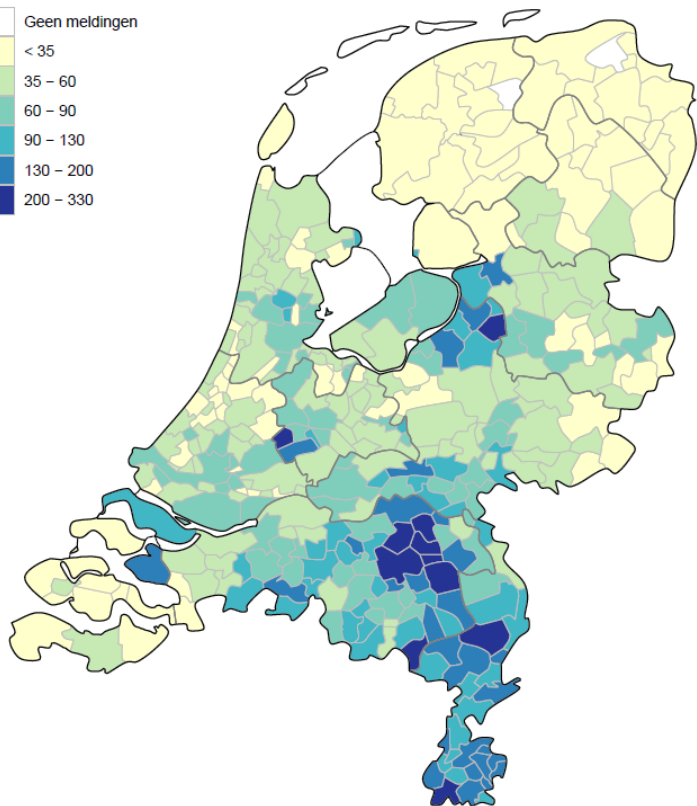
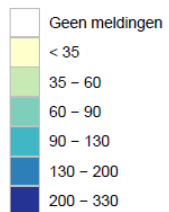
COVID-19 | NL

6 mei 2020 – opnames per provincie

Opgenomen patiënten

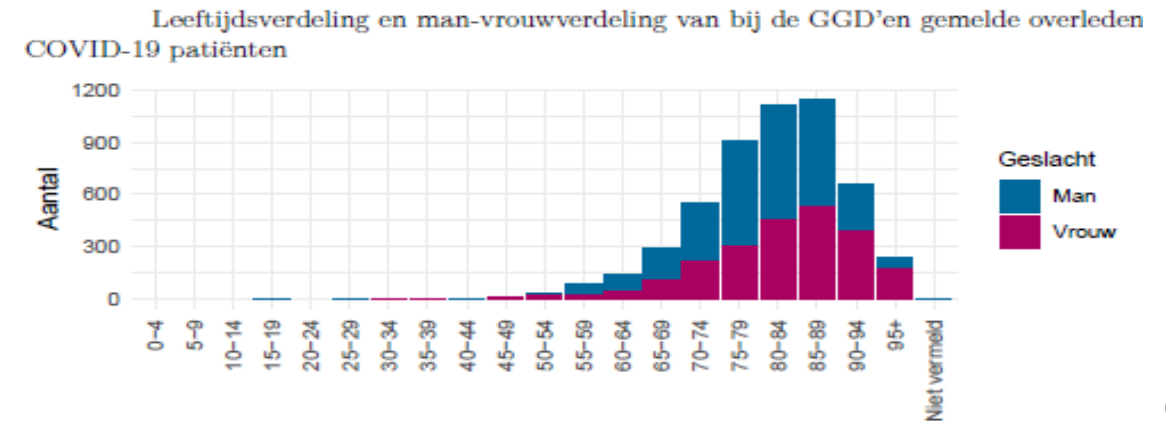
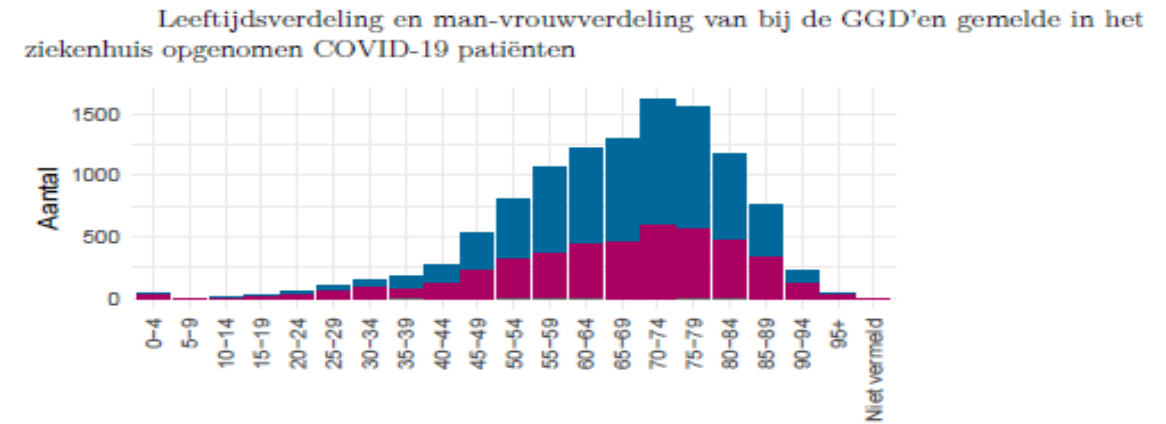
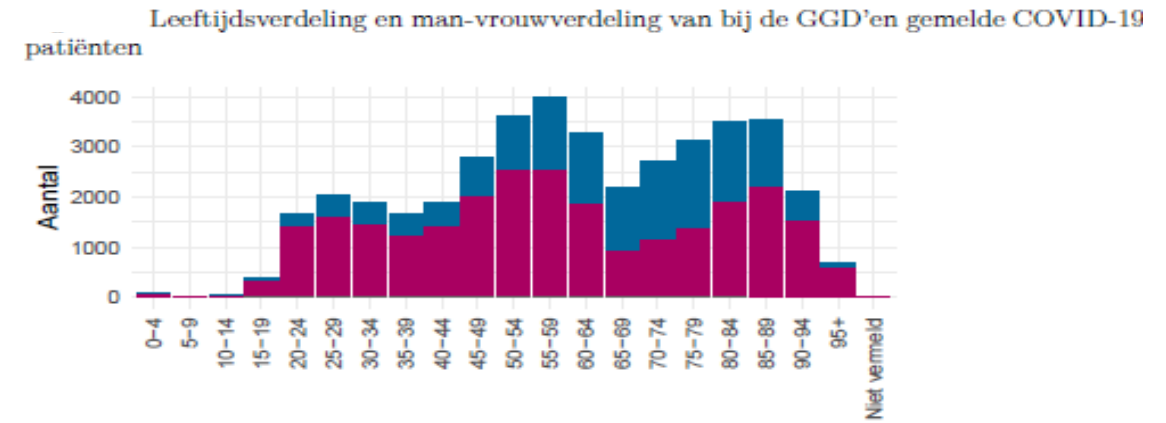
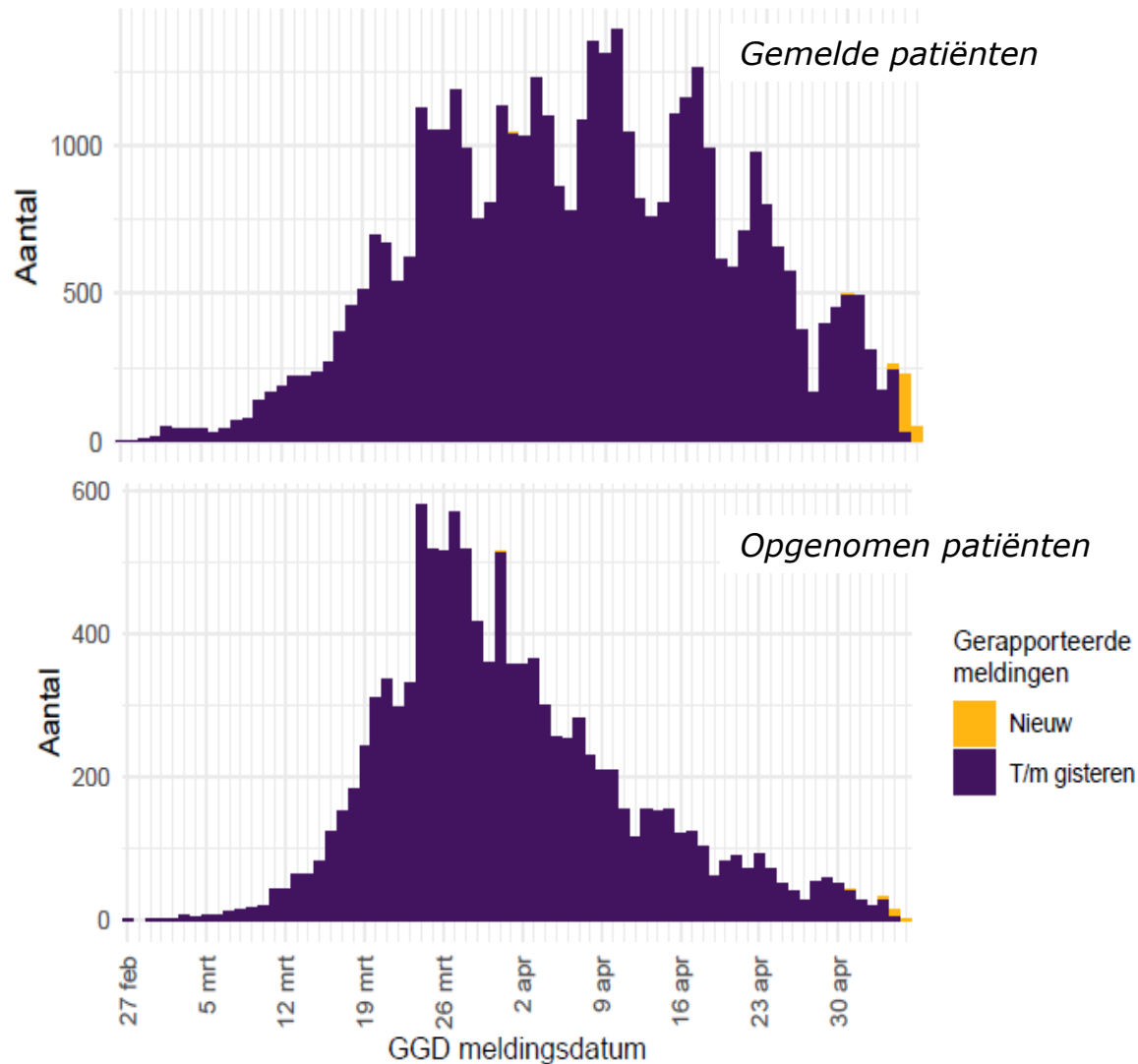
Aantal per 100.000 inwoners

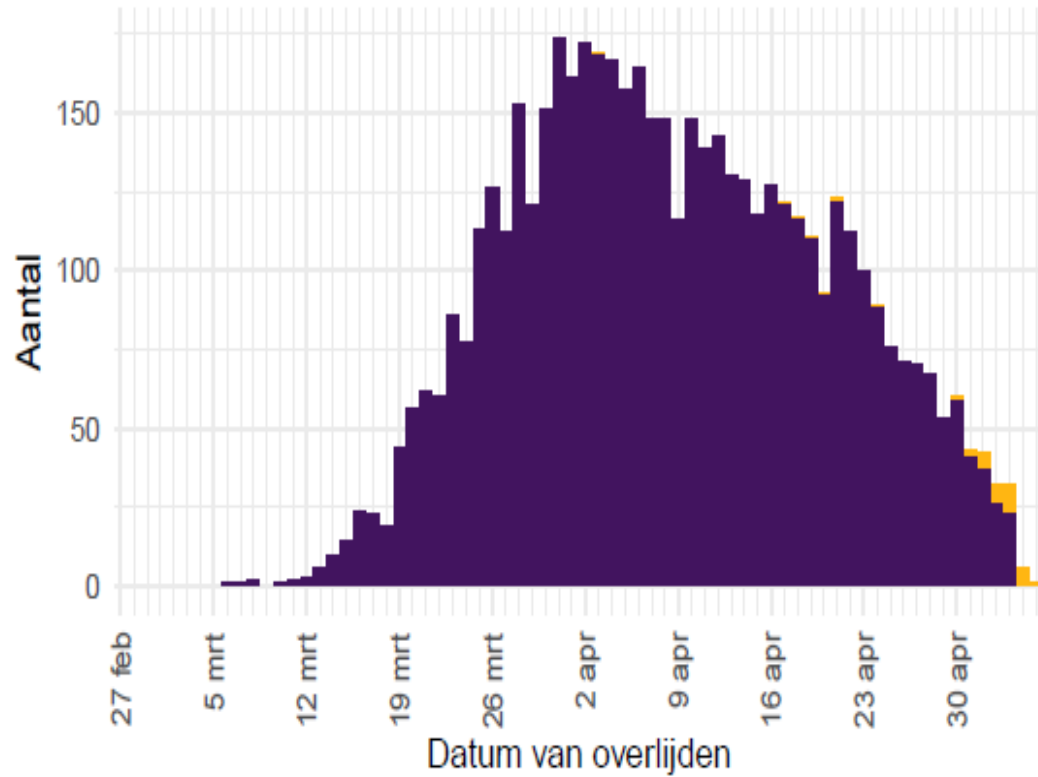
COVID-19 | NL

6 mei 2020 – achtergrondinformatie

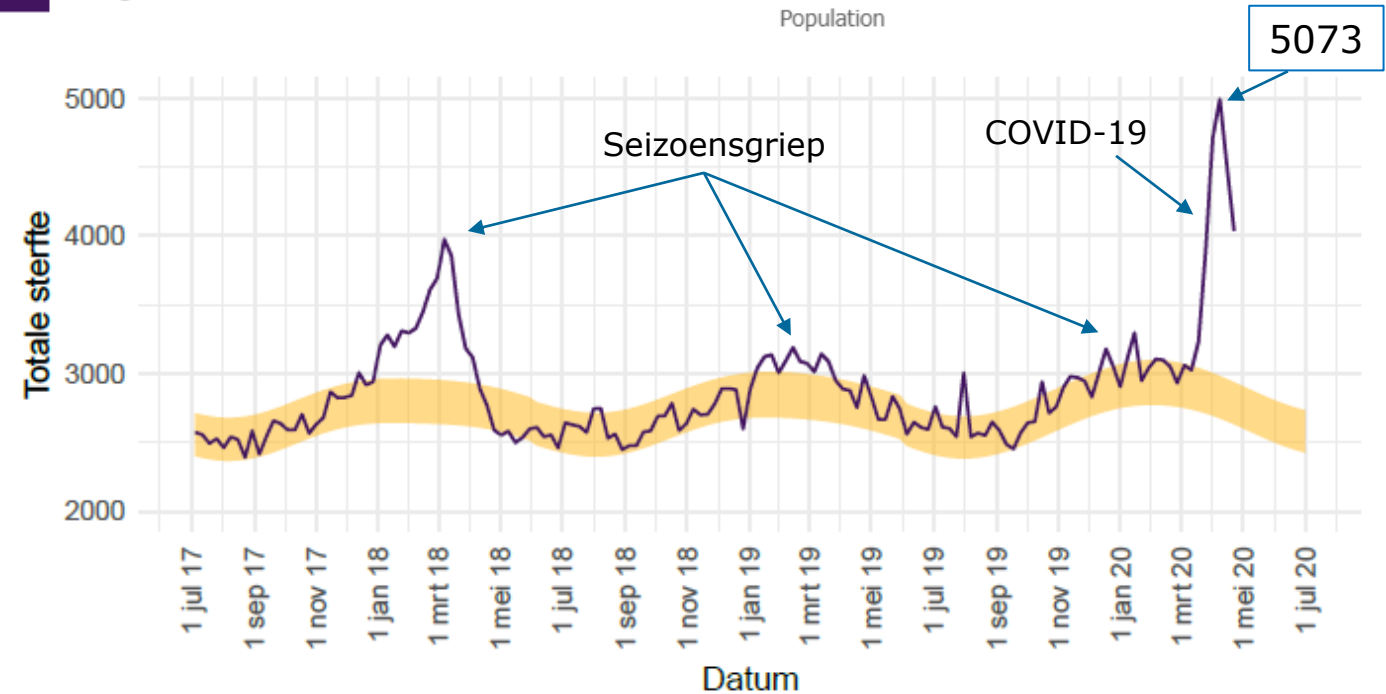
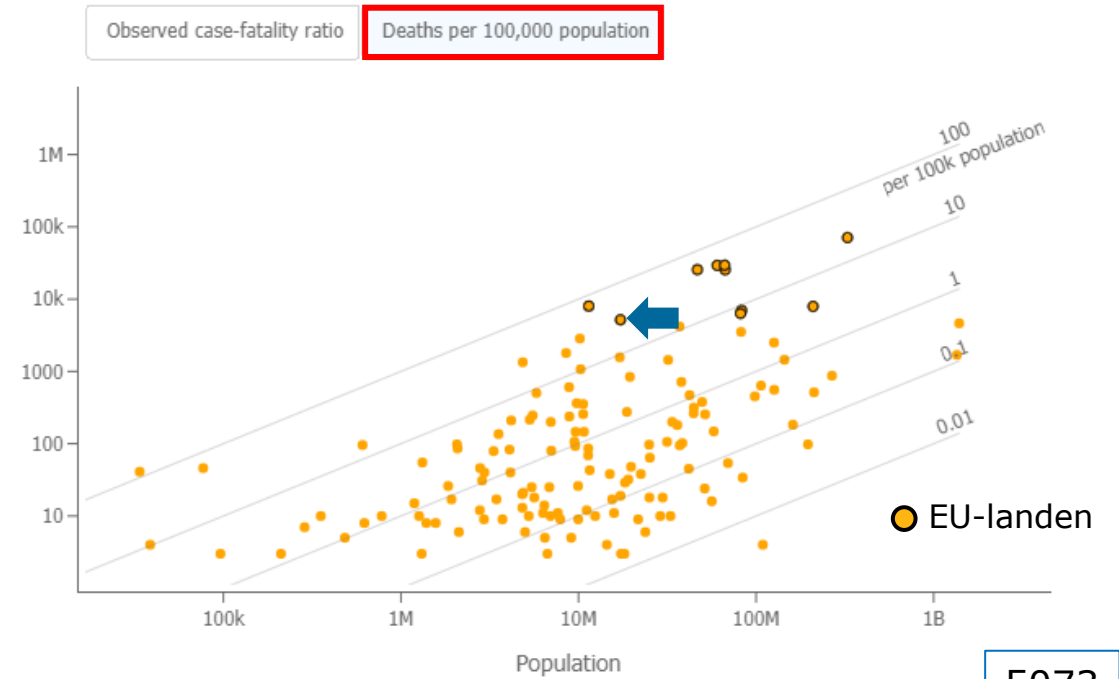
COVID-19 | NL

6 mei 2020 – overleden

Tot deze week:
totaal aantal overleden patiënten 5.204

Gerapporteerde meldingen
■ Nieuw
■ T/m gisteren

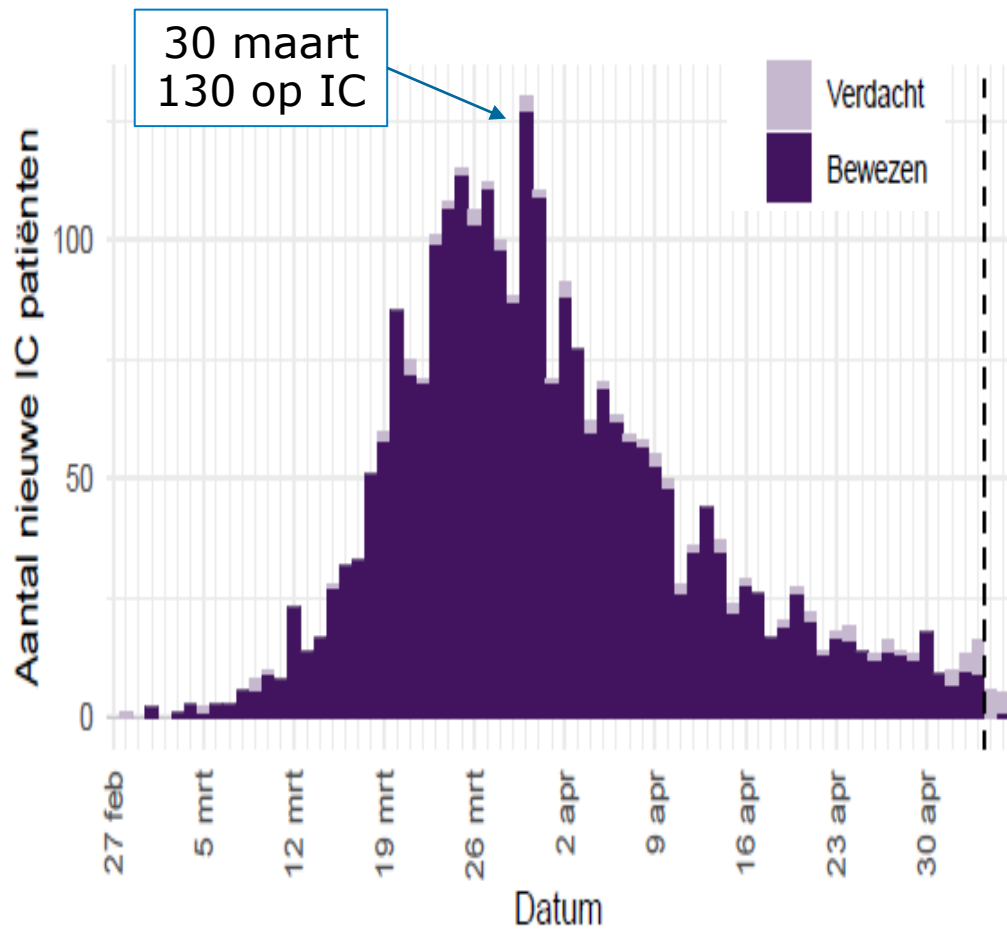

COVID-19 | NL

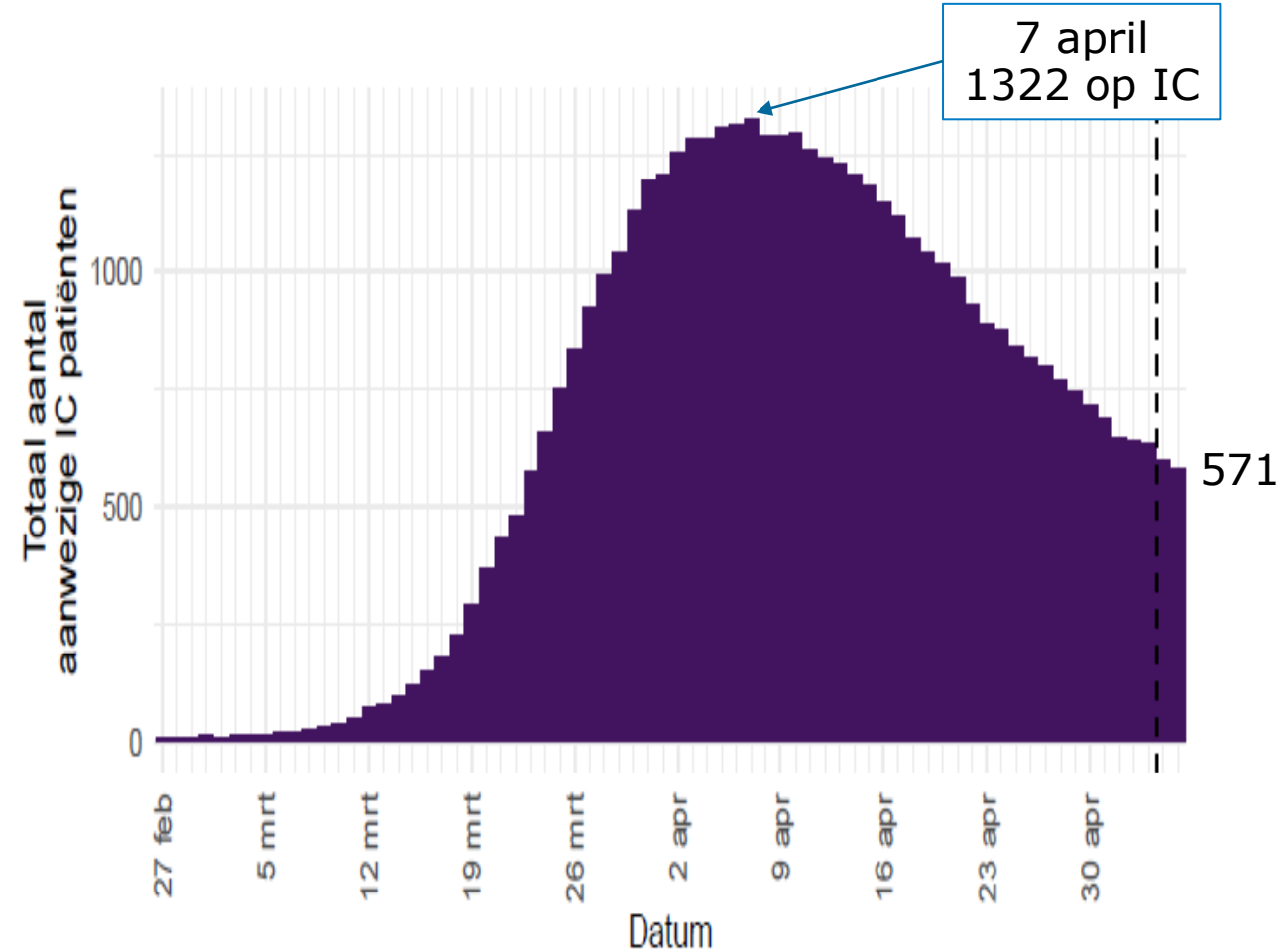
6 mei 2020 – IC opnames

Nieuwe patiënten op IC

Totaal aantal patiënten op IC

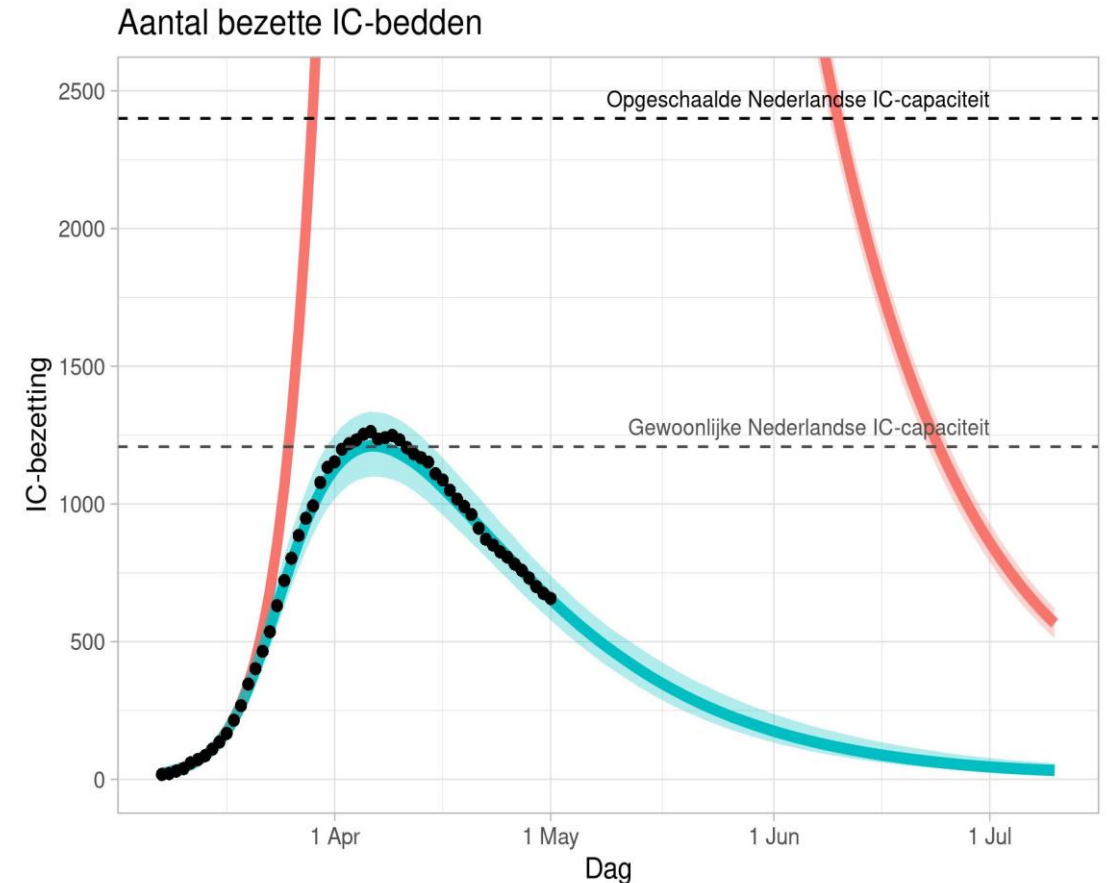
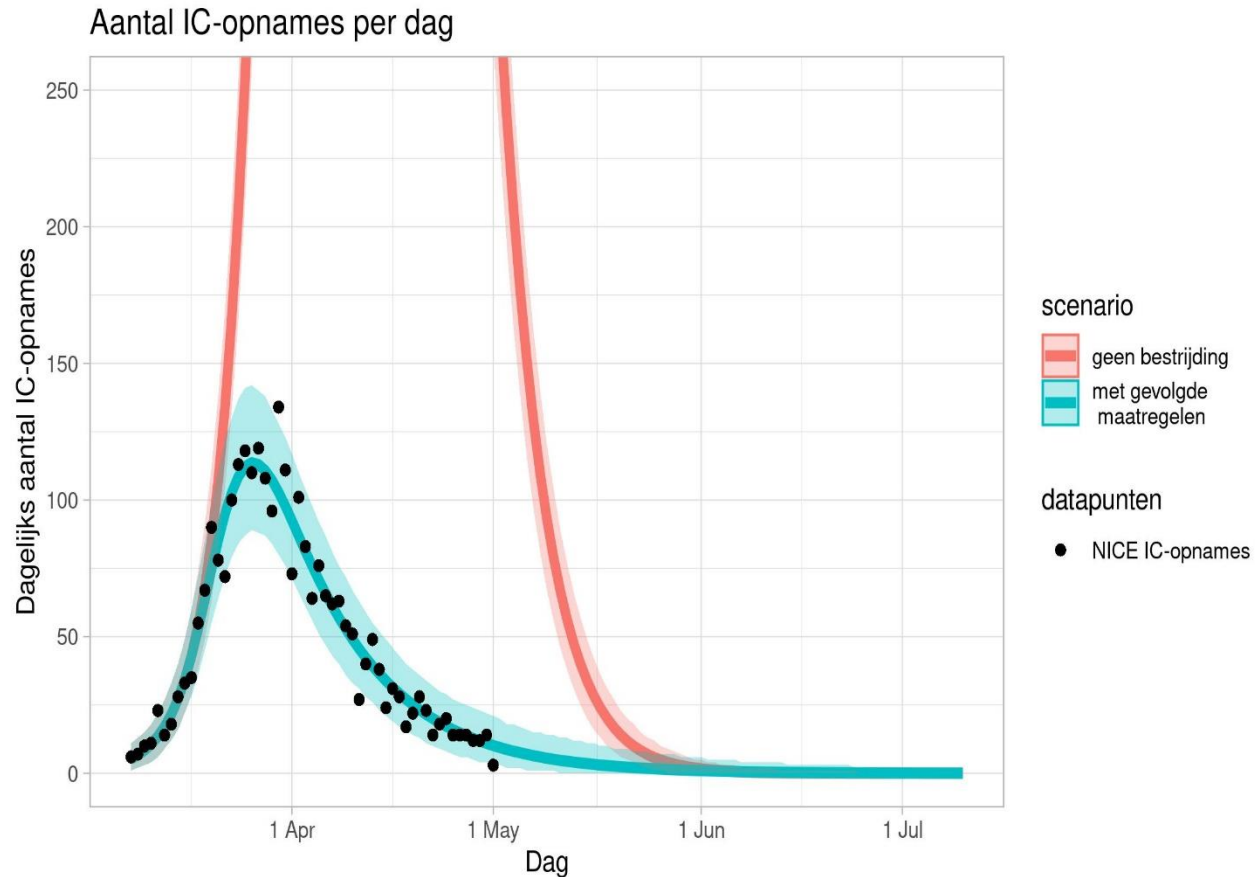

Nieuwe IC-opnames

door patiënten met COVID-19 – 4 mei 2020

gegevens in figuur niet gecorrigeerd voor rapportagevertraging

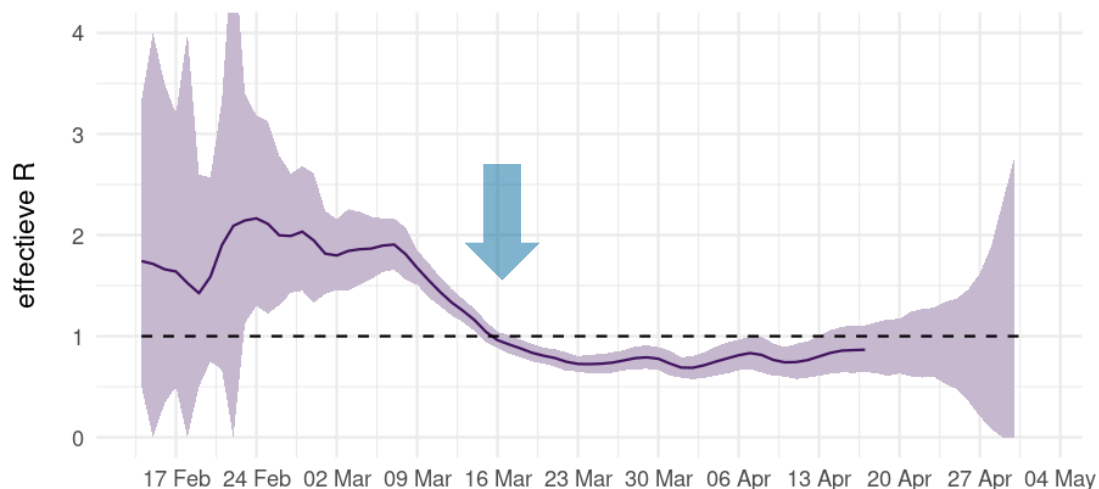
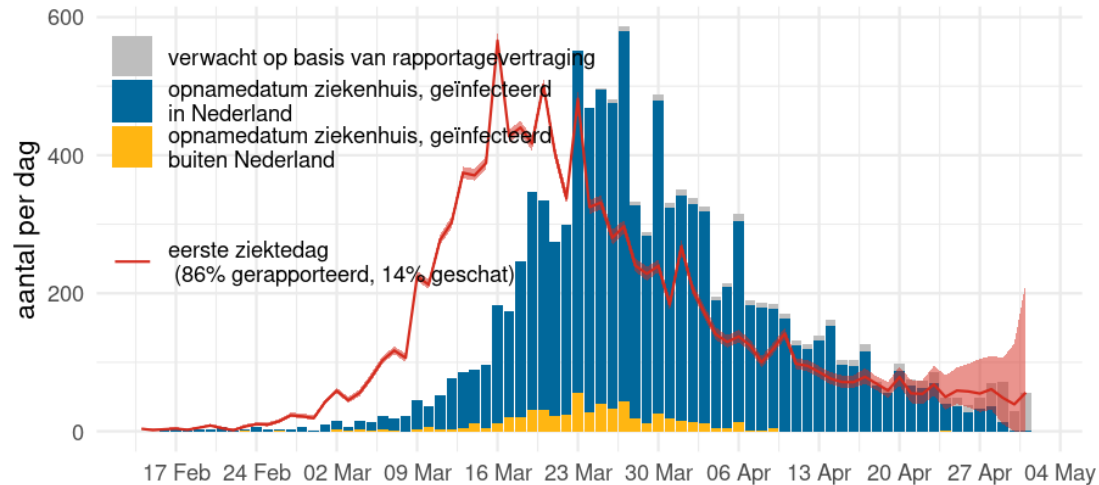

Zonder de genomen maatregelen zouden – naar schatting – **23.354** extra IC-opnames en **92.015** extra ziekenhuisopnames nodig zijn geweest (o.b.v. berekeningen t/m 16 april)

Indicator transmissie reproductiegetal – Nederland

gebaseerd op ziekenhuis opnames uit OSIRIS data 2020-05-01

OSIRIS

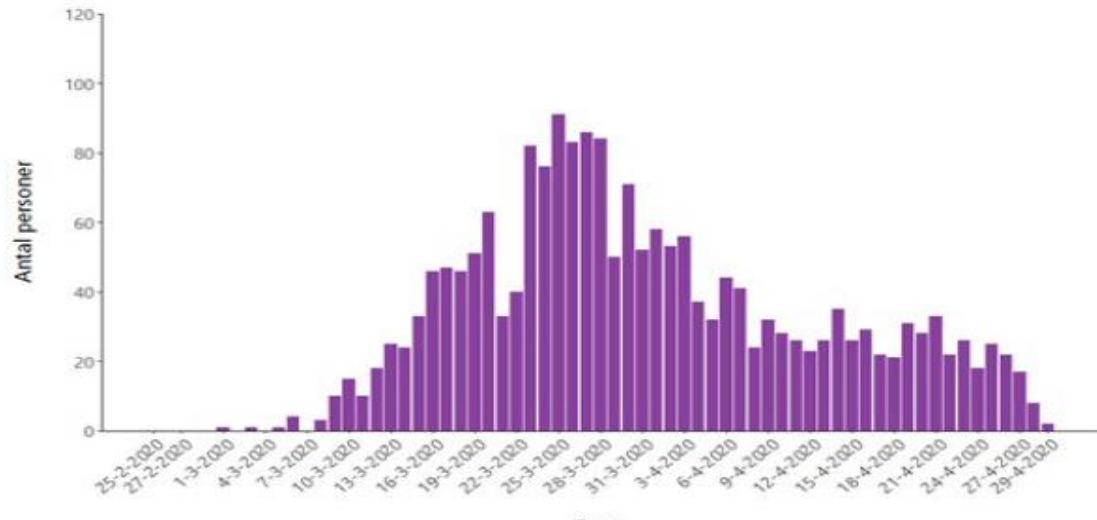
- > **Blaauw**: aantal meldingen ziekenhuisopname naar opnamedatum
- > **Grijs**: verwachte meldingen (correctie voor rapportagevertraging)
- > **Rood**: aantal ziekenhuisopnames naar eerste ziekte dag

Data meer recent dan 17 April onzeker

- > **Paars**: reproductiegetal, aantal secundaire besmettingen per geval
 - reflecteert toename en afname van de rode epicurve
 - berekend vlg. Wallinga & Lipsitch *Proc R Soc B* 2007
- > Ro door 1 op 16 maart

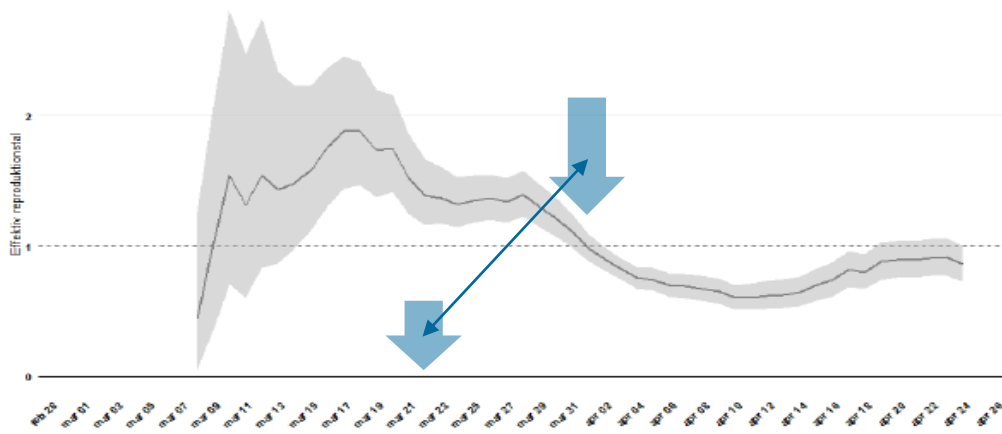
Schattingen meer recent dan 17 April onzeker

Indicator transmissie reproductiegetal – EU

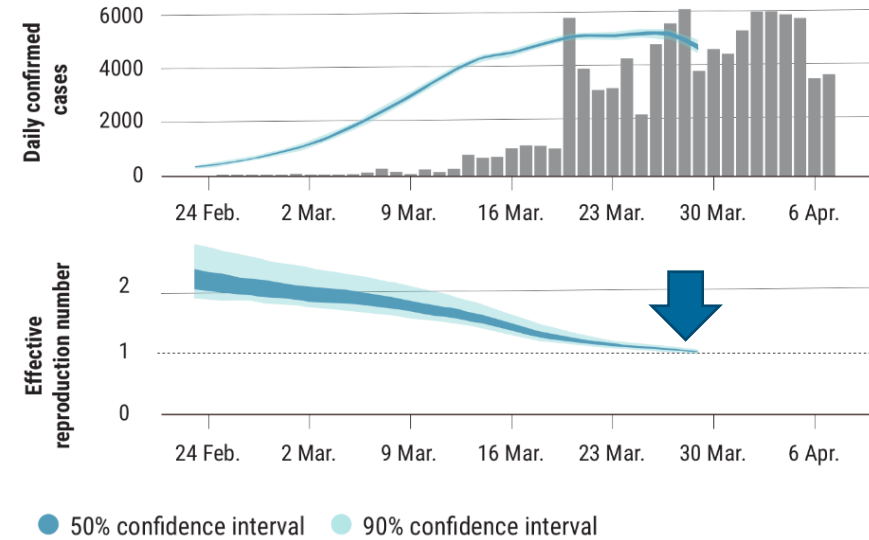

COVID-19 Tidsafhængig reproduktionstal (Rt)

Estimeret på prøvedatoer for indlagte COVID-19 tilfælde i Danmark, med hensyntagen til om de indlagte var smittet i udland eller i Danmark

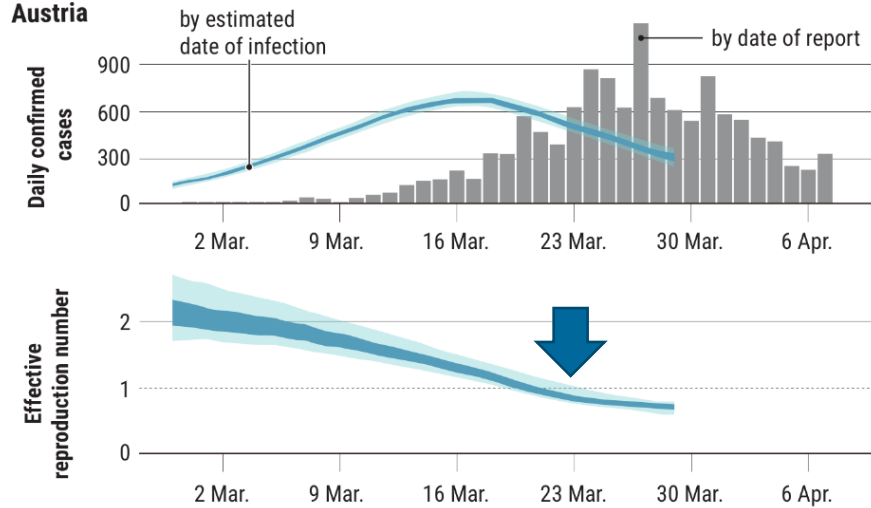

Germany

● 50% confidence interval ● 90% confidence interval

Austria

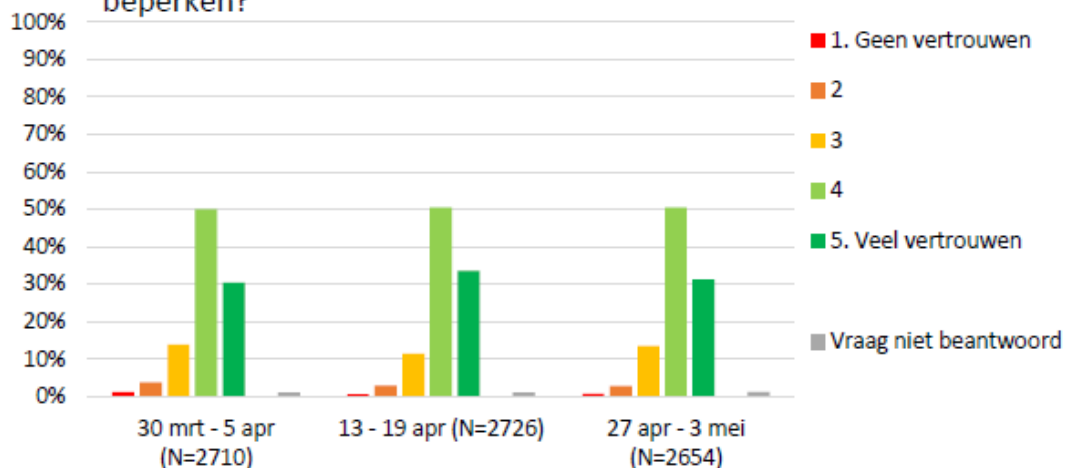

Onderzoek NIVEL en RIVM publieke beleving van en reactie op COVID-19

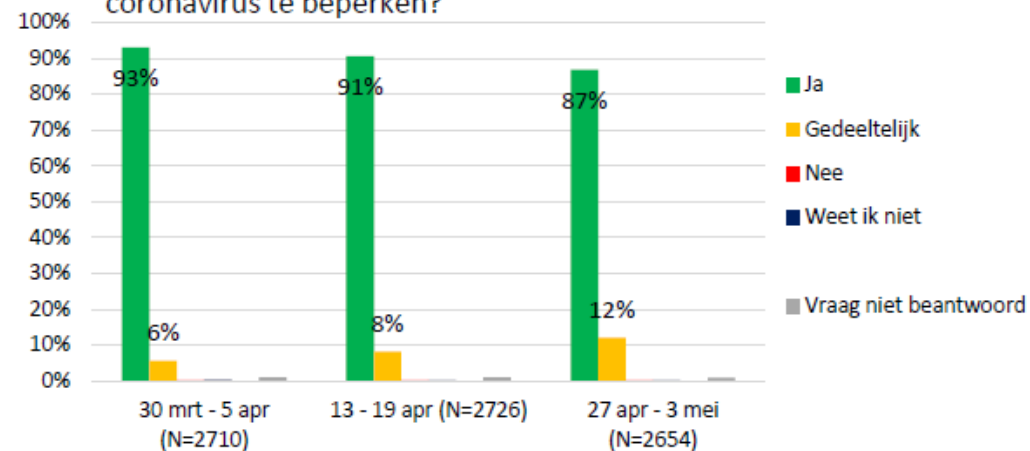

- > Vertrouwen maatregelen groot.
- > Moeite om zich aan richtlijnen/maatregelen te houden neemt toe.

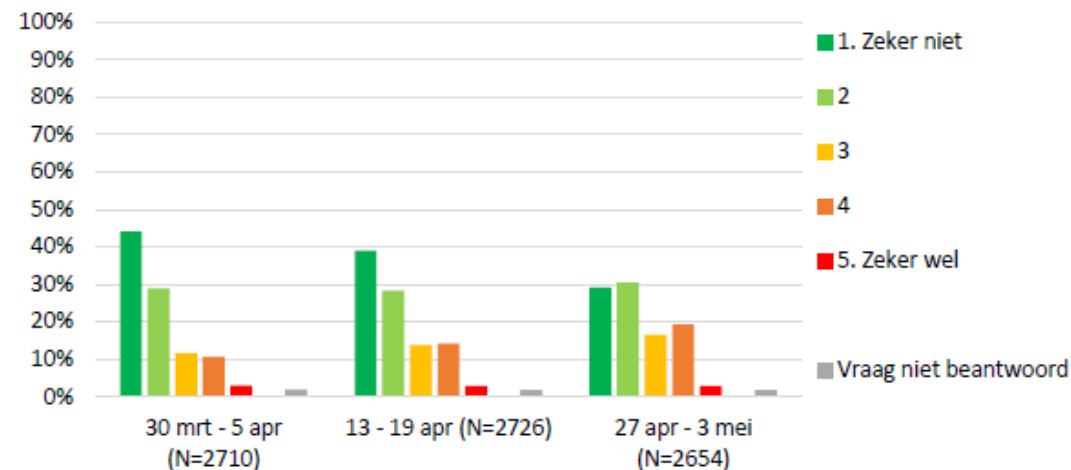
Hoeveel vertrouwen heeft u in de maatregelen die de overheid neemt om verdere verspreiding van het nieuwe coronavirus te beperken?

Houdt u zich aan de richtlijnen die worden geadviseerd door de overheid om verdere verspreiding van het nieuwe coronavirus te beperken?

Ik vind het moeilijk om mij te houden aan de geadviseerde maatregelen

Indicator gedrag

Google mobility report NL

29-3-2020

5-4-2020

11-4-2020

17-4-2020

26-4-2020

Transit stations

-68%

compared to baseline

Transit stations

-52%

compared to baseline

Transit stations

-51%

compared to baseline

Transit stations

-59%

compared to baseline

Transit stations

-46%

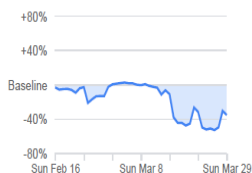
compared to baseline

Workplaces

-35%

compared to baseline

Workplaces

-29%

compared to baseline

Workplaces

-24%

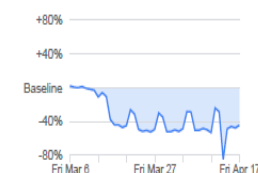
compared to baseline

Workplaces

-45%

compared to baseline

Workplaces

-19%

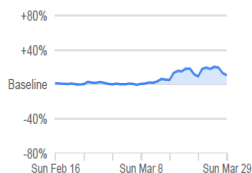
compared to baseline

Residential

+11%

compared to baseline

Residential

+8%

compared to baseline

Residential

+11%

compared to baseline

Residential

+17%

compared to baseline

Residential

+7%

compared to baseline

← dalende trend in opvolgen van maatregelen →

Gedragsonderzoek

RIVM en GGD'en (90.000 deelnemers)

- > 1,5 m maatschappij lastige opgave
- > Geen probleem met naleven:
 - geen handen schudden (99,5%)
 - elleboog niezen (75%)
 - papieren zakdoekjes (73%)
- > Moeilijker na te leven:
 - handen wassen (42%)
 - 1,5 afstand houden (ca. 1/3 á 2/3, afhankelijk van setting)
- > Lastigste opgaven lange termijn:
 - thuis blijven
 - 1,5 meter afstand houden
 - niet op bezoek bij 70+
- > Welzijn:
 - een derde is meer angstig, somber, gestrest en eenzaam
 - 20% heeft meer slaapproblemen
- > Leefstijl:
 - 73% zelfde eetpatroon
 - 53% beweegt (veel) minder
 - 28% rookt meer, 12% rookt minder
- > 90% zou het (heel) erg vinden het virus door te geven aan een ander

Mondneusmaskers

Medische mondneusmaskers zijn medische hulpmiddelen

Doel

1. Voorkomen van besmetting van drager
2. Voorkomen van besmetting van anderen

Werking en type masker

1. Medisch masker met voldoende filter: chirurgisch type IIR, FFP1 of FFP2 masker
 - > vangt druppels op van buiten naar binnen
2. Overige medisch masker: chirurgisch masker type II
 - > vangt druppels op van binnen naar buiten

vele andere **niet-medische mondneusmaskers**

Chirurgisch
mondneusmasker

Ademhalings-
beschermingsmasker FFP2

Niet-medische mondneusmaskers – OMT

- › Literatuur over effect niet-medische mondneusmaskers in openbare ruimte niet eenduidig.
- › Beschermen drager in zeer beperkte mate.
 - Sterk afhankelijk van kwaliteit van materialen, mate waarin masker aansluit op gezicht en draagcomfort
- › Dragen mogelijk enigszins bij aan beperken verspreiding in openbare ruimten, waar 1,5m afstand houden en triage/

gezondheidscheck niet altijd mogelijk zijn.

- › Door beperkte bescherming niet geschikt als vervanging van:
 - ‘social distancing’
 - hygiënemaatregelen
 - (thuis)isolatie patiënten met klachten.

Niet-medische mondneusmaskers – EU

- > Landen reserveren **medische maskers voor de zorg!**

- > Wat vindt Europa:
 - Wetenschappelijk bewijs ontbreekt voor stelling dat gebruik niet-medische mondneus maskers in openbare ruimte besmetting voorkomt (*cf* WHO/ECDC):
 - België, Denemarken, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Spanje, VK, Zweden, Zwitserland, Duitsland

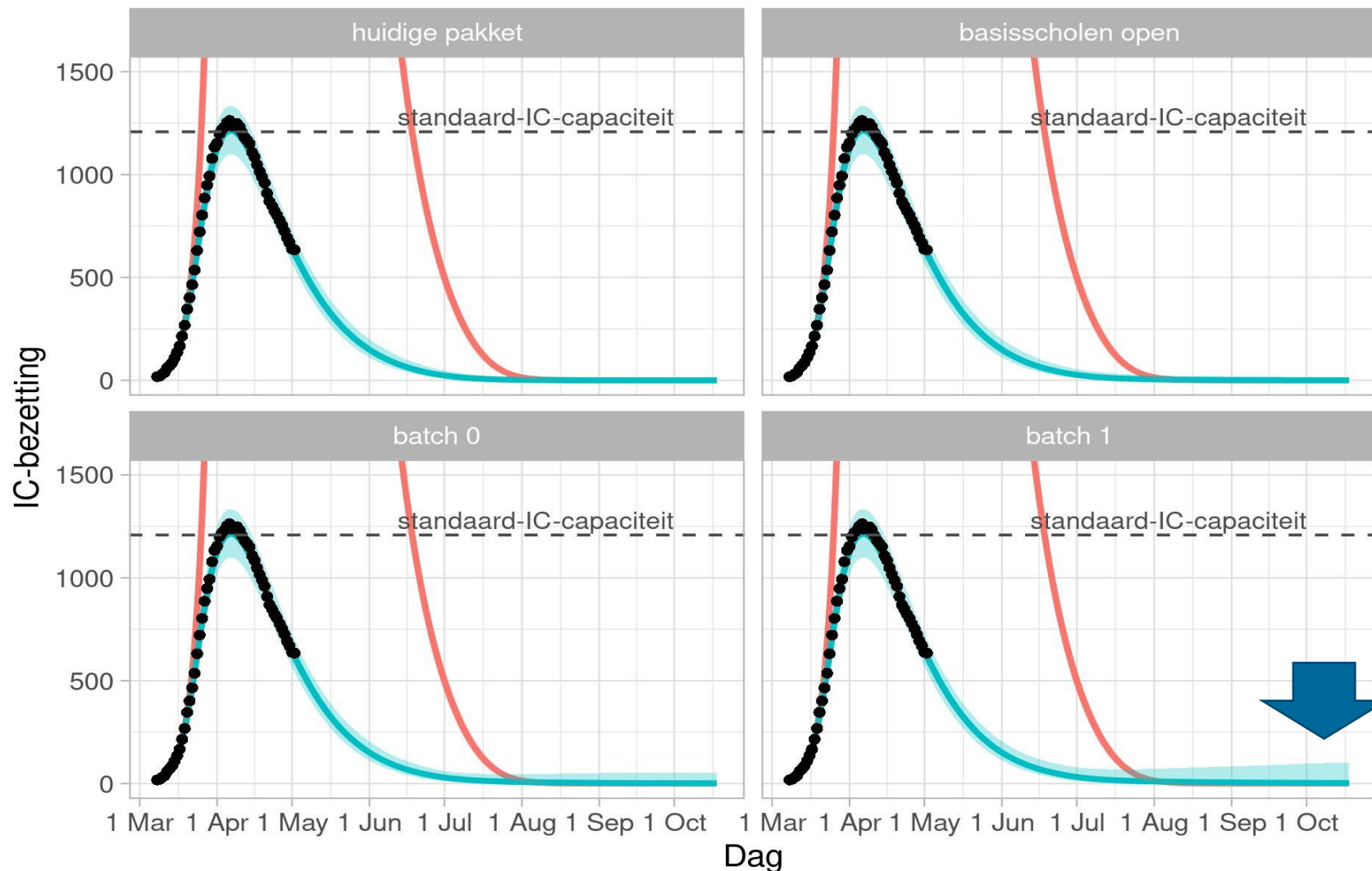
 - Landen die gebruik verplichten noch aanraden
 - Denemarken, VK, Zweden en Zwitserland

 - Landen die gebruik verplichten in OV en soms daar waar 1,5 m niet mogelijk is:
 - België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Spanje

Versoepelen maatregelen vergroten publieke ruimte - simulaties

Aantal bezette IC-bedden

Monitoren

- ziekenhuisopnames
- IC-opnames
- reproductiegetal R_0
- Google mobility
- aantal zieken (testen)
 - OSIRIS
 - NIVEL/RIVM
 - virologische dagstaten
 - verpleeghuizen

scenario

- zonder
- met

datapunten

- NICE IC-bezetting

Basisregels voor iedereen

Houd 1,5 meter afstand.

Vermijd drukte.

Werk zoveel mogelijk thuis.

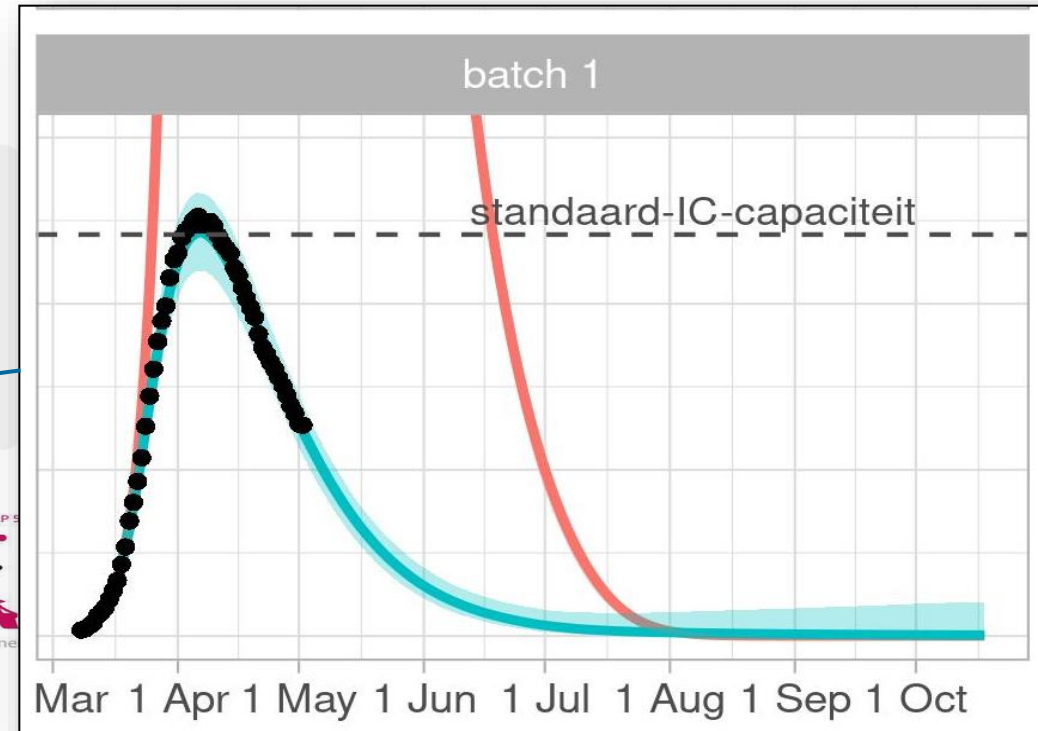
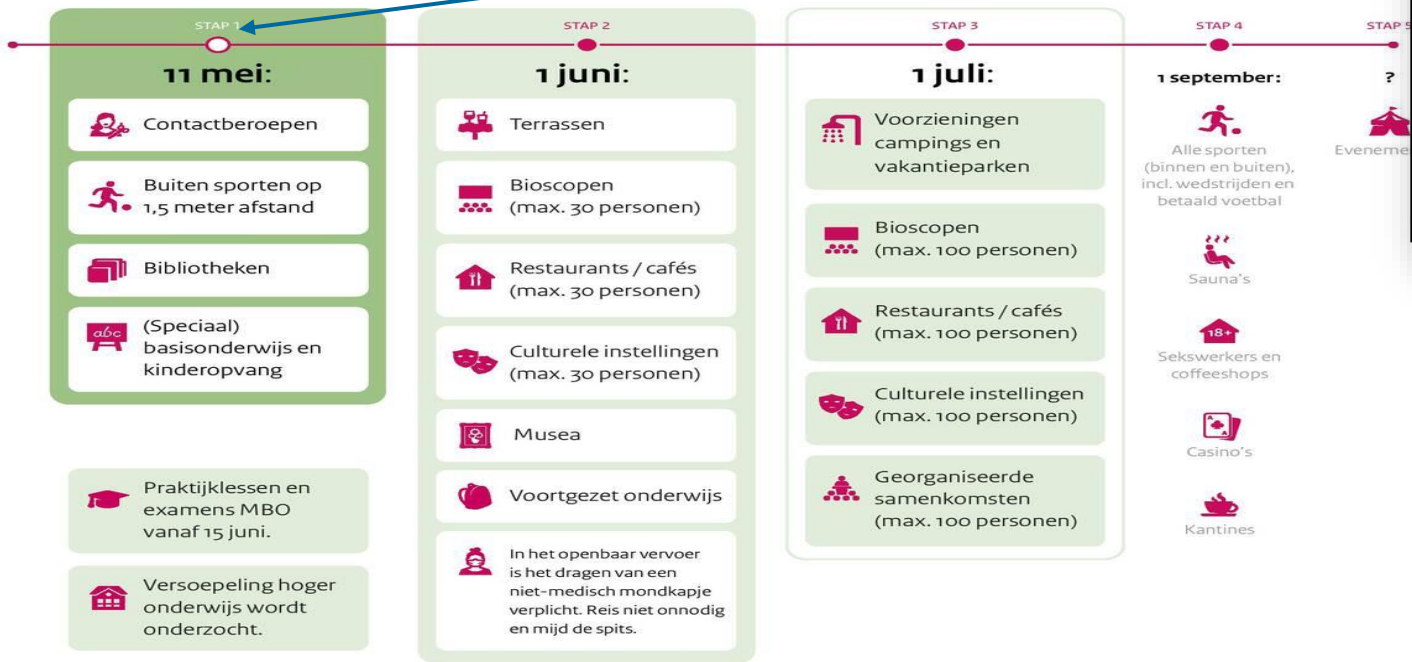
Was vaak je handen.

Heb je verkoudheidsklachten? Blijf dan thuis.
Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

Stap voor stap - wat kan wanneer?

Versoepelen van maatregelen kan alleen als het coronavirus onder controle blijft.

alleen samen krijgen we corona onder controle

Voor voorwaarden en meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

Samen doorzetten

wat moeten we doen?

Voor iedereen blijft gelden:

- Was vaak uw handen.
- Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om uw neus te snuiten en gooi deze dan weg.
- Schud geen handen.
- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen.
- Werk zoveel mogelijk thuis.

Bent u ziek?

- Blijf thuis bij verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest of verhoging tot 38 graden Celsius.
- Heeft u ook koorts en/of benauwdheid? Dan blijven ook huisgenoten thuis.

Bent u 70 jaar of ouder of heeft u een kwetsbare gezondheid?

Wees extra voorzichtig. Het kan verstandig zijn om voorlopig nog zoveel mogelijk thuis te blijven.

Vermijd drukte en geef elkaar de ruimte

Zorg dat u altijd op 1,5 meter afstand van anderen kunt blijven. Is dat niet mogelijk, ga dan ergens anders heen.

Aanpassingen testbeleid (6 mei)

- › Regie bij GGD.
 - › Effect volgen van versoepelen maatregelen.
 - › Doelgroepen toegevoegd:
 - Medewerkers basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs, (medisch) kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouders die beroepsmatig in aanraking komen met groepen kinderen.
 - Personen die beroepsmatig betrokken zijn bij vervoer van groepen kinderen van en naar basisonderwijs, (speciaal) basisonderwijs en kinderopvang.
- Jeugdtrainers die beroepsmatig in aanraking komen met groepen kinderen.
 - Kinderen (0 t/m 12 jaar) wanneer klachten passend bij COVID-19 bij 3 of meer kinderen in een groep.
 - Natuurlijk na toestemming en overleg met ouders.

Bron- en contactonderzoek

- › Belangrijk in nieuwe fase
 - Meer kans op verspreiding → nieuwe patiënten en contacten opsporen.
 - Nieuwe uitbraak voorkomen.

- › Richt zich vanaf nu op opsporen contacten tot 2 dagen voor aanvang klachten.
 - Bij rapportage eerste ziektedag in praktijk niet altijd duidelijk of daarvoor helemaal geen klachten of wel al milde symptomen.
 - Vroeg symptomatische klachten moeilijker te herkennen → mensen blijven dan mogelijk nog niet thuis, dus kans op verspreiding.

Bezoekregeling verpleeghuizen

- > OMT 20 april:
 - bezoekregeling nog niet aanpassen want dit vergroot kans op besmetting bewoners en op introductie en verspreiding virus in verpleeghuizen
- > OMT 4 mei:
 - Voorstel gefaseerde en gecontroleerde versoepeling bezoekregeling besproken
 - In voorstel worden risico's afgewogen tegen belang van het kunnen ontvangen bezoek
 - OMT stelt dat versoepeling bezoekregeling onvermijdelijk risico oplevert maar dat het voorstel weloverwogen is en de aanpak risico's minimaliseert
 - OMT veronderstelt dat voordelen opwegen tegen risico's en steunt het plan met enkele kanttekeningen (zoals ook verwoord in bijlage Verenso).

Vergroten publieke ruimte

Batch 0

- › Sectoren die zelf kunnen heropenen, of die door veiligheidsregio's kunnen worden heropend:
 - winkels
 - markten
 - dierentuinen, pretparken, natuurparken
 - vakantieparken (eigen toilet, badkamer)
 - buitenzwembaden
 - rechtspraak

- › → OMT acht risico beheersbaar

Batch 1

- › Sectoren met lokale impact:
 - non-contact sporten
 - contactberoepen
 - bibliotheken

- › → OMT acht risico beheersbaar